Laos Extension for Agriculture Project
P.O. Box 9159
Vientiane, Lao P.D.R.
Tel/fax: 021 732 162 Mobile: 020 5526277
Email: leap@laoex.org
Email: cetdu@laoex.org

ຂໍ້ແນະນຳ

ເຕັກນິກການປູກຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່

ເອກະສານ ປະກອບການຝຶກອົບຮົມ 18:

CETDU
Central Extension
Training and
Development Unit

ປື້ມຄູ່ມືໃນການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແມ່ນຫົວຂໍ້ຕໍ່ເນື່ອງຊຶ່ງລວມມີ:

- ວິທີການສົ່ງເສີມ (ພາກ 1 ຫາ 19)
- ເຄື່ອງມື ສຳລັບວິທີການສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້
- ປື້ມຄູ່ມື ກ່ຽວກັບເຕັກນິກ ກະສິກຳ ລ້ຽງສັດ ປູກຝັງຫລັກສູດ (ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຂັ້ນເມືອງ ແລະພະນັກງານສົ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ)

ປື້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວແມ່ນເຈດຕະນາເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ງ່າຍຂື້ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ນຳສະເຫນີຈຸດປະສົງຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງວິທີການສົ່ງເສີມກິສິກຳ. ປື້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາໃນບາດກ້າວທຳອິດຂອງໂຄງການ Leap ໂດຍການ ຮ່ວມມືກັບພະນັກງານຄູຝຶກຂອງກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ (ໂດຍແມ່ນ ພະນັກງານວິຊາການ CETDU) ຄວາມມຸ້ງຫມາຍແມ່ນເພື່ອພັດທະນາເປັນເຄື່ອງມືໃຫ້ພະນັກງານ ສົ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງສາມາດຖ່າຍທອດໄປເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ.

Laos Extension for Agriculture Project
P.O. Box 9159
Vientiane, Lao P.D.R.
Tel/fax: 021 732 162 Mobile: 020 5526277
Email: leap@laoex.org
Email: cetdu@laoex.org

22. ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງອາຫານຈາກສັດນ້ຳ
23. ຂໍ້ແນະນຳວິທີການລ້ຽງໄກ່ພື້ນບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ
24. ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າແບບກະເສດສຸມ
25. ເຕັກນິກການນຳໃຊ້ EM
26. ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງອາຫານຈາກກ້ວຍ
27. ເຕັກນິກການຂະຫຍາຍພັນໄມ້ໃຫ້ໝາກ
28. ເຕັກນິກການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມເພື່ອປັບປຸງດິນ
29. ເຕັກນິກການປູກຫວານຫາງແຂ້
30. ເຕັກນິກການປູກໝາກມັງກອນ
31. ເຕັກນິກການປູກສາລີ

ແຜ່ນພັບ

1. ເຕັກນິກການລ້ຽງໝູ
2. ພະຍາດກາຝາກຂອງໝູ
3. ເຕັກນິກການຕັດແຂ້ວໝູ
4. ການອະນຸບານໝູນ້ອຍເກີດໃໝ່
5. ເຕັກນິກການລ້ຽງໄກ່ພື້ນບ້ານ
6. ການປ້ອງກັນພະຍາດນິວຄາເຊີນໄກ່
7. ເຕັກນິກການຕົກກ້ານາແຊງ
8. ເຕັກນິກການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ ແລະການນຳໃຊ້ໃນນາເຂົ້າ
9. ເຕັກນິກການຕົກກ້າດາປ໋ອກ
10. ເຕັກນິກການເຮັດນາຫວ່ານດິນຕົມ
11. ເຕັກນິກການໃຫ້ນ້ຳແກ່ເຂົ້າ
12. ຄວາມຕ້ອງການນ້ຳຂອງພືດ (ເຂດພາກໃຕ້, ກາງ ແລະເໜືອ)
13. ການລະບາດຂອງພະຍາດສັດຄ້ຽວເອື້ອງ

ປື້ມຄູ່ມືໃນແຕ່ລະເລື້ອງ

1. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດໃຫຍ່
2. ເຕັກນິກການປູກຜັກບູອກໂຄລີ
3. ເຕັກນິກການປູກຜັກກະລໍ່າປີ
4. ເຕັກນິກການປູກຜັກກະລໍ່າດອກ
5. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຂາວ
6. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດນາ
7. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຫົວ
8. ເຕັກນິກການປູກໝາກຖົ່ວ
9. ເຕັກນິກການປູກຜັກຫອມປ້ອມ
10. ເຕັກນິກການປູກໝາກແຕງກວາ
11. ເຕັກນິກການປູກຜັກທຽມ
12. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຢວກ
13. ເຕັກນິກການປູກຜັກກາດຂຽວກວາງຕຸ້ງ
14. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຂີ້ໜູ
15. ເຕັກນິກການປູກຜັກສະຫຼັດ
16. ເຕັກນິກການປູກໝາກເຜັດຊີ້ຟ້າ
17. ເຕັກນິກການປູກຜັກບົ່ວແບ່ງ
18. ເຕັກນິກການປູກໝາກຖົ່ວຍັດ
19. ເຕັກນິກການປູກຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່
20. ເຕັກນິກການປູກໝາກເລັ່ນ
21. ເຕັກນິກການປູກຖົ່ວຝັກຍາວ

ເອກະສານ 18 :
ແນະນຳເຕັກນິກການປູກຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່

ສາລະບານ

ຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່ (Onion) 2
ລັກສະນະທົ່ວໄປ 2
ພັນທີ່ໃຊ້ປູກ 3
ການກຽມດິນ 3
ການປູກ 4
ການບົວລະບັດຮັກສາ 5
ການເກັບກ່ຽວ 6

ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ພະແນກ ສົ່ງເສີມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໂຄງການ
ໜ່ວຍງານ ພັດທະນາຮູບແບບ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ, ເມສາ 2003

ການຄຸມດິນ

ໃຊ້ເຟືອງ ຫຼື ຫຍ້າແຫ້ງປົກບໍລິເວນເຫງົ້າຕົ້ນເພາະຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່ມີລະບົບຮາກຕື້ນ. ການປົກຈະຊ່ວຍຮັກສາຄວາມຊຸ່ມຂອງໜ້າດິນ ແລະ ປ້ອງກັນຫຍ້າອີກ.

ການພວນດິນ ແລະ ເສຍຫຍ້າ

ພວນດິນໂລ່ງ ແລະຜຸ່ຍດີຊ່ວຍໃຫ້ມີຄວາມສາມາດລະບາຍນ້ຳ ແລະອາກາດດີຂື້ນ ພວນດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ. ການກຳຈັດຫຍ້າແມ່ນເຮັດພ້ອມກັບການພວນດິນ. ຖ້າມີຫຍ້າເກີດໃຫ້ຟ້າວຫຼົກອອກຖ້າປ່ອຍໃຫ້ຫຍ້າເກີດຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ຍາກຕໍ່ການກຳຈັດ ແລະສິ່ງຜົນໃຫ້ຜົນຜະລິດຕົກຕ່ຳ.

ການເກັບກ່ຽວ

ຜັກບົ່ວໃຫຍ່ທີ່ປູກໃນບ້ານເຮົາ ມີອາຍຸການເກັບກ່ຽວຍາວປະມານ 90 ຫາ 100 ວັນ. ຫຼັງຈາກປູກແມ່ນສາມາດເລີ່ມເກັບກ່ຽວໃນເວລາໃບບົ່ວຫົວໃຫຍ່ເລີ່ມຄາຍກາບໃບອອກ ແລະສີຂອງໃບເລີ່ມປ່ຽນເປັນສີເທົາ, ເປືອກຫຸ້ມຫົວຊັ້ນນອກເລີ່ມແຫ້ງເປັນສີນ້ຳຕານ. ຫຼັງຈາກຫຼົກຕົ້ນຂື້ນມາແລ້ວຄວນວາງທັງໃບ ແລະຫົວຕໍ່ໆກັນໄປເພື່ອປ້ອງກັນແດດເຜົາ. ໃຫ້ຕາກໄວ້ໃນໜານ 5 ຫາ 7 ວັນ ຈົນໃຫ້ໃບ ແລະຕົ້ນແຫ້ງ. ເມື່ອຕາກຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່ໄດ້ດີແລ້ວໃຫ້ໃຊ້ມີດຕັດຄໍຕົ້ນຫ່າງຈາກຫົວປະມານ 2 ຫາ 3 ຊຕມ. ຈະເຮັດໃຫ້ເກັບຮັກສາໄດ້ດົນ ແລະປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ພະຍາດເຂົ້າທຳລາຍໄດ້ງ່າຍ.

ແລະລະຫວ່າງແຖວ 25 ຊຕມ. ການຍ້າຍເບ້ຍປູກຄວນຍ້າຍປູກເວລາເຢັນ ແດດອ່ອນ ຫຼືວັນທີ່ມີອາກາດບົດຄວນເຮັດດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງຢ່ອນຮາກລົງໄປໃນຂຸມທີ່ຂຸດໄວ້ຕັ້ງຕົ້ນກ້າໃຫ້ທ່ຽງຖົມດິນອ້ອມຕົ້ນໃຫ້ແໜ້ນແລ້ວປົກດ້ວຍເຟືອງແຫ້ງ ຫຼື ຫຍ້າແຫ້ງ ຫົດນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມ.

ການບົວລະບັດຮັກສາ

ການໃສ່ຝຸ່ນ

ຝຸ່ນທີ່ແນະນຳໃຫ້ໃສ່ ຄືຝຸ່ນເຄມີ ສູດ 15_15_15 ຫຼື 13_13_21 ຫຼື ສູດອື່ນໆ ທີ່ໃກ້ຄຽງກັນໃສ່ຈຳນວນ 300 ຫາ 600 ກລ/ຮຕ ຂື້ນຢູ່ກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ. ການໃສ່ຝຸ່ນເທື່ອທີ່1: ໃສ່ເປັນຝຸ່ນຮອງພື້ນກ່ອນປູກ, ເທື່ອທີ2: ໃສ່ຫຼັງຈາກ ປູກໄດ້ 30 ຫາ 40 ວັນ ໂຮຍຂ້າງຫ່າງຈາກຕົ້ນເລັກນ້ອຍແລ້ວພວນດິນປົກຫຼັງຈາກປູກ ໂດຍໃສ່ແບບໂຮຍຂ້າງຕົ້ນກ່ອນແລ້ວພວນດິນປົກ. ນອກຈາກນີ້ຍັງໃສ່ຝຸ່ນເພີ່ມອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຝຸ່ນແອມໂມນຽມຊຸນເຟດ ຫຼື ຢູເຣຍ ໃນຊ່ວງການຈະເລີນເຕີບໂຕ.

ການໃຫ້ນ້ຳ

ຄວນໃຫ້ນ້ຳຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ສະໝ່ຳສະເໝີທັງເຊົ້າ_ແລງ ຫົດໃຫ້ພໍແຕ່ຊຸ່ມ ໂດຍສະເພາະໃນຊ່ວງໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕຢ່າໃຫ້ຂາດນ້ຳ ເພາະວ່າຈະມີຜົນເສຍຫາຍອັນໃຫ້ການຜະລິດລຸດລົງ. ຄວນໃຫ້ນ້ຳລຸດລົງ ແລະຢຸດໃຫ້ນ້ຳໃນເມື່ອຜັກເລີ່ມແກ່.

ຂໍ້ແນະນຳເຕັກນິກການປູກຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່

ຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່ (Onion)

ຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່ ເປັນພືດຜັກທີ່ໃຊ້ບໍລິໂພກພາກສ່ວນຫົວ. ທັງຫົວແຫ້ງ ແລະຫົວສົດສາມາດນຳມາປະກອບອາຫານໄດ້ຫຼາຍຢ່າງ. ຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່ເປັນພືດພື້ນເມືອງຂອງທະວີບອາຊີ. ແຕ່ບ້ານເຮົາປູກຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່ໄດ້ພຽງລະດູດຮວ(ລະດູໜາວ).

ລັກສະນະທົ່ວໄປ

ຜັກບົ່ວຫົວໃຫຍ່ ເປັນພືດຕະກຸນ Alliaceae ຊື່ວິທະຍາສາດ: Alliumcepa Linn ສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ໃນດິນເກືອບທຸກສະນິດ. ແຕ່ມັກດິນທີ່ສາມາດລະບາຍນ້ຳ ແລະອາກາດໄດ້ດີ, ມີປະຕິກິລິຍາຂອງດິນ (pH) 6.0 ຫາ 6.8 ຫຼື ເປັນກົດເລັກນ້ອຍ. ນອກຈາກນີ້ຍັງຕ້ອງການຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນສູງ ອຸນຫະພູມທີ່ເໝາະສົມ 15 ຫາ 22˚C. ບົ່ວໃຫຍ່ເປັນ

ພືດຜັກລົ້ມລຸກ 2 ລະດູ. ລະດູທີ 1 ປູກເພື່ອເອົາຫົວໄປບໍລິໂພກ. ລະດູທີ 2 ຕ້ອງຜ່ານອາ ກາດໜາວເຢັນ ຈຶ່ງຈະເລີນຕໍ່ໄປມີການອອກດອກ ແລະ ໃຫ້ເມັດ.

ພັນທີ່ໃຊ້ປູກ

ພັນທີ່ເໝາະສົມ ແລະເປັນພັນທີ່ນິຍົມຂອງຕະຫຼາດເປັນພັນດໍຊ່ວງການຈະເລີນເຕີບໂຕສັ້ນມີລົດຜັດນ້ອຍ ເນື້ອສີຂາວ ຫຼືເຫຼືອງເຖິງສີນ້ຳຕານ ເຊັ່ນ: ພັນແຍໂລກາເນກ ໄຣປິ໊ດ ຫຼືເອີລີກາໂນ ເປັນຕົ້ນ.

ການຕຽມດິນ

ການຕຽມໜານກ້າ

ໜານກ້າຕ້ອງຕຽມໃຫ້ດີ ເພາະໄລຍະເວລາໃນການກ້າດົນປະມານ 45 ຫາ 60 ວັນ. ໃຫ້ຂຸດໄຖດິນເລິກ 10 ຫາ 15 ຊຕມ. ຕາກດິນປະໄວ້ 5 ຫາ 7 ວັນ, ໂຮຍຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ຝຸ່ນບົ່ມທີ່ສະຫຼາຍຕົວດີ ແລ້ວໃຫ້ຫຼາຍຄືນປົນດິນໃຫ້ທົ່ວພວນດິນໃຫ້ລະອຽດ, ເກັບກິ່ງໄມ້ ແລະ ຫຍ້າອອກໃຫ້ໝົດຍົກເປັນໜານ.

ການຕຽມໜານປູກ

ຂຸດໄຖດິນເລິກ 15 ຫາ 20 ຊຕມ. ຕາກດິນໄວ້ 5 ຫາ 7ວັນ, ໂຮຍຝຸ່ນຄອກ ຫຼືຝຸ່ນບົ່ມໃຫ້ທົ່ວຄືນເຂົ້າກັບດິນແລ້ວພວນດິນໃຫ້ລະອຽດ ເພື່ອໃຫ້ດິນໂລ່ງ ແລະມີການລະບາຍນ້ຳໄດ້ດີ. ເກັບຫຍ້າອອກໃຫ້ໝົດຖ້າສະພາບຂອງດິນເປັນກົດຫຼາຍໃສ່ປູນຂາວລົງໄປ ເພື່ອໃຫ້ດິນມີຄວາມເໝາະສົມຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕ.

ການປູກ

ການກ້າແກ່ນ

ຫຼັງຈາກຕຽມດິນໜານກ້າແລ້ວ ໃຫ້ຫວ່ານເມັດພັນກະຈາຍທົ່ວໜານແລ້ວຫວ່ານກັບຝຸ່ນຄອກ ຫຼືຝຸ່ນບົ່ມ ຫຼືດິນລະອຽດໜາປະມານ 1 ຊຕມ. ຫົດນ້ຳດ້ວຍບົວຝອຍໃຫ້ທົ່ວ ແລະລະອຽດປົກດ້ວຍເຟືອງແຫ້ງ ຫຼືຫຍ້າແຫ້ງແລ້ວປົກໜານດ້ວຍຜ້າຂາວ ຫຼືຜ້າຢາງສີຂາວຂຸ້ນ. ໃຫ້ປົກໜານເວລາກາງເວັນທີ່ມີແສງແດດກ້າ ຫຼືຝົນຕົກໜັກ, ເມື່ອງອກດີແລ້ວໃຫ້ເປີດຜ້າປົກອອກໃຫ້ເບ້ຍທີ່ງອກໃໝ່ໆໄດ້ຮັບແສງແດດໃນເວລາເຊົ້າຄ່ອຍໆ ເພີ່ມແສງແດດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນເທື່ອລະໜ້ອຍຈົນເບ້ຍແຂງແຮງຮັບແສງແດດໄດ້ໝົດມື້.

ການປູກ

ເບ້ຍທີ່ຈະຍ້າຍປູກມີອາຍຸປະມານ 45 ຫາ 60 ວັນ ໂດຍເລືອກຕົ້ນທີ່ແຂງແຮງ ແລະສົມບູນດີ. ໄລຍະປູກທີ່ເໝາະສົມລະຫວ່າງຕົ້ນ 10 ຊຕມ.